

Cooperació i aprenentatge

A l'Escola Pia de Catalunya, institució educativa que atén més de vint mil alumnes al nostre país, hem posat en marxa un projecte, fortament arrelat a la nostra experiència pedagògica, anomenat SUMMEM i que suposa una forma innovadora de promoure en els alumnes un aprenentatge globalitzat i més significatiu.

SUMMEM

SUMMEM és el fruit de molts passos previs fets per les diferents escoles del col·lectiu i representa la confluència de tot allò que ha estat a la base del nostre Estil Metodològic: els projectes de treball, la seqüència formativa, el treball cooperatiu, el model científic, les experimentacions a l'aula, les bones preguntes... És majoritàriament acceptat pels experts de la ciència psicopedagògica, que la manera més eficaç de construir aprenentatge, la que produirà formacions més integrals en tots els àmbits personals i la que serà més satisfactòria per als alumnes és la cooperació. SUMMEM es fonamenta en l'aprenentatge cooperatiu.

NO ÉS AIXÒ

Qui més, qui menys, en la nostra època escolar, recordem que els mestres i professors ens havien proposat a vegades algun treball de grup. Potser perquè ni els membres d'aquell grup ni els docents no acabàvem de donar-li importància a aquella feina tan esporàdica, per la dificultat de trobar-nos tots, potser perquè alguns companys es van aprofitar del repartiment de feines, o perquè en l'avaluació, que era igual per a tots, no es va valorar el plus d'esforç que havíem fet alguns... Però aquest tipus de treball de grup no és el que la nostra escola proposa.

L'APRENTATGE COOPERATIU

L'Aprenentatge Cooperatiu es basa en l'ajuda entre iguals de manera que cada membre del petit grup ha d'assumir una doble responsabilitat: assolir el

propri aprenentatge i contribuir a l'aprenentatge dels altres membres. Així l'equip va esdevenint una xarxa d'implícacions molt potent.

ELS EQUIPS

El tutor, amb l'ajut dels altres mestres i professors que coneixen el grup-classe, és qui fa els equips que han de ser necessàriament heterogenis des del punt de vista del gènere, del rendiment acadèmic, de l'actitud enfront del treball... La característica més significativa que es té en compte a l'hora de fer els equips és la capacitat d'ajudar i la necessitat d'ajuda que tenen els alumnes. Normalment, els equips són de quatre membres triats de manera que n'hi hagi algun amb una bona capacitat d'ajudar i algun altre amb major necessitat d'ajuda. Cada un d'aquests membres tindrà un càrrec concret que serà rotatiu al llarg del curs i que implicarà la realització d'unes determinades funcions. Aquests equips són estables per poder aconseguir el nivell òptim de cohesió, de desenvolupament i d'eficàcia. Els conflictes que puguin sorgir formen part del procés d'adaptació dels diferents membres de l'equip i de les dificultats normals de funcionament i són entesos com a oportunitats per activar

estratègies i dinàmiques que ajudin a superar la situació i en conseqüència contribueixin al creixement personal i col·lectiu.

COOPERAR PER APRENDRE / APRENDRE A COOPERAR

A l'escola s'està aplicant el programa CA/AC (Cooperar per aprendre/Aprendre a cooperar) creat i desenvolupat pel Grup de Recerca en Atenció a la Diversitat (GRAD), compost per un equip de catedràtics de la Universitat de Vic. Aquest pla preveu tres àmbits d'actuació per treballar la cohesió dels equips, la pràctica d'estructures cooperatives per aprendre continguts curriculars i l'aprenentatge pròpiament de la metodologia cooperativa.

ÀMBIT A

Així, doncs, pel que fa al primer àmbit es realitzen dinàmiques de cohesió de grup amb la finalitat de sensibilitzar l'alumnat per treballar cooperativament; fomentant la participació, el debat i el consens, afavorint la integració, la interrelació i el coneixement mutu.

ÀMBIT B

En relació al segon àmbit es posen en pràctica, en diferents àrees, estructures cooperatives

simples, com per exemple les anomenades "Llapis al mig", "1-2-4", "La lectura compartida"... i estructures cooperatives complexes com "El trencaclosques" o "Els grups d'investigació", per a l'aprenentatge de continguts curriculars a l'aula. L'aplicació d'aquestes estructures pretén assegurar la interacció simultània i la participació equitativa de tots els membres de l'equip.

ÀMBIT C

Finalment, pel que fa al tercer àmbit, s'aniran aprenent els principis bàsics de l'Aprenentatge Cooperatiu i les estratègies d'organització dels equips. Ambdós aspectes els aprendran mitjançant la pràctica concreta de la cooperació a través dels Plans de l'Equip, dels Diaris de Sessions i dels Quaderns de l'Equip que permeten planificar les accions, possibiliten la reflexió sobre la pròpia pràctica, procés que reverteix en la millora permanent de la cooperació i de l'aprenentatge.

En síntesi, voldríem dir que el foment de l'aprenentatge a partir de la cooperació ha fet possible una formació millor per als nostres alumnes. Amb el projecte SUMMEM els alumnes aprenen millor perquè es practiquen sistemàticament habilitats socials i estratègies de treball en equip que han augmentat la seva motivació vers les tasques escolars i han facilitat la millora de l'empatia, l'autoestima, el respecte a l'altre, la responsabilitat individual i l'ajuda mútua. I aprenen millor perquè hem posat el focus en els continguts curriculars més importants i transferibles des d'un context el més real possible, permetent així un aprenentatge més significatiu i l'assoliment progressiu de les competències bàsiques. Habilitats que considerem cabdals per a la societat del segle XXI!

ESCOLA PIA
SARRIÀ-CALASSANÇ

T. 93 212 09 08